

"เพาะพันธุ์ปัญญาสำหรับเด็กไทย 4.0"

เวทีนำเสนอผลงานระดับประเทศ ประจำปี 2560

วันเสาร์ที่ 25 มีนาคม 2560 เวลา 08.30 – 16.30 น.

ณ ศูนย์ประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และบมจ. ธนาคารกสิกรไทย

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.05 น.	พิธีเปิดการประชุม
09.05 – 09.15 น.	- วัตถุประสงค์เปิดการประชุม "เพาะพันธุ์ปัญญาสำหรับเด็กไทย 4.0"
09.15 – 09.30 น.	- กล่าวรายงาน โดย รศ.ดร.สุธีระ ประเสริฐสรรพ์ หัวหน้าหน่วยจัดการกลางโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา ผู้แทน บมจ.ธนาคารกสิกรไทย
09.30 – 10.15 น.	- เปิดตัว และปาฐกถา “มุมมองระบบการศึกษาที่สร้างคนสำหรับประเทศไทย 4.0” โดย รองนายกรัฐมนตรี พลอากาศเอก ดร.ประจิน จั่นตอง
10.15 – 10.45 น.	- ปาฐกถา “ข้อเรียนรู้จากโครงการเพาะพันธุ์ปัญญาเพื่อยุทธศาสตร์การศึกษาสำหรับคนไทย 4.0” โดย ศ.นพ. วิจารณ์ พานิช
10.45 – 11.45 น.	- นำเสนอเรื่องเล่าผสมสื่อ “การเรียนรู้จากเส้นทางสายเพาะพันธุ์ปัญญา” โดยครู นักเรียน และพี่เลี้ยงโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา
11.45 - 12.00	- มอบรางวัลครูเพาะพันธุ์ปัญญา
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.30 น.	- เปิดห้องเรียนเพาะพันธุ์ปัญญา 9 ห้องเรียน โดยศูนย์พี่เลี้ยงโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา
	ห้องเรียนที่ 1 ถามคือสอน โดยศูนย์พี่เลี้ยงมหาวิทยาลัยศิลปากร
	ห้องเรียนที่ 2 การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการทำโครงการงาน โดยศูนย์พี่เลี้ยงมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
	ห้องเรียนที่ 3 การสร้าง PLC Network บนฐาน ICT โดยศูนย์พี่เลี้ยงมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
	ห้องเรียนที่ 4 จิตปัญญาศึกษา โดยศูนย์พี่เลี้ยงมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
	ห้องเรียนที่ 5 การออกแบบตัวแปรงานวิจัยด้วย Active learning โดยศูนย์พี่เลี้ยงมหาวิทยาลัยมหิดล
	ห้องเรียนที่ 6 การสร้างโจทย์โครงการฐานวิจัย (RBL) โดยศูนย์พี่เลี้ยงมหาวิทยาลัยพะเยา
	ห้องเรียนที่ 7 การสอนคิดความเป็นเหตุเป็นผล โดยศูนย์พี่เลี้ยงมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
	ห้องเรียนที่ 8 การฝึกทักษะชีวิต บนการสอนโครงการฐานวิจัย โดยศูนย์พี่เลี้ยงวิทยาลัยสงขลานครินทร์
	ห้องเรียนที่ 9 สะเต็มศึกษาแบบเพาะพันธุ์ปัญญา โดยหน่วยจัดการกลางโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา
15.30 – 16.30 น.	- ร่วมสะท้อนถอดบทเรียน เวที “เพาะพันธุ์ปัญญาสำหรับเด็กไทย 4.0”
	ปิดการประชุม

ห้อง “ถาม คือ สอน” โดย ศูนย์พี่เลี้ยงฯ ม.ศิลปากร

“ปฎิหาริย์” ของการเรียนรู้สู่ปัญญาที่แท้จริงนั้นไม่ได้เกิดจากการท่องจำ ไม่ได้เกิดจากการพูดให้ฟัง ไม่ได้เกิดจากการใช้สิ่งของเครื่องมืออันวิเศษมหัศจรรย์อันใด แต่เกิดจากการ “สงสัย” ผ่านสิ่งที่เข้ามากระทบทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ ของผู้เรียน ซึ่งเป็นความสงสัยที่เกิดขึ้นอย่างแยกคาง และเป็นกลยุทธ มีการวางแผนที่ลึกล้ำ ผ่านศิลปะของทักษะแห่งการออกแบบการสื่อสารที่เรียบง่าย และโดน “ต่อมเอ๊ะ !?” หรือต่อมขี้สงสัยของผู้เรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การขยี้ภายในจิตใจของผู้เรียนจนเกิดการ “อ้อ !” ด้วยตนเองในที่สุด แน่แน่นอนว่าหนึ่งในเครื่องมือที่ทรงพลัง และเรียบง่ายที่สุดในการสร้าง “ปฎิหาริย์” นี้คงหนีไม่พ้น “คำถาม” ที่มีประสิทธิภาพ เพราะเมื่อใดที่ “คำถามบอกทิศ” เมื่อนั้น “คำตอบจะบอกทาง” แล้ว “แสงสว่างของการเรียนรู้” จะผุดขึ้นภายในใจของผู้เรียนได้โดยพลัน นี่คือนั่งในทักษะสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แห่งชีวิต และนี่คือ “ถาม คือ สอน” ที่ท่านจะได้เรียนรู้และฝึกทักษะกับเพาะพันธุ์ปัญญา

ห้อง “การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการทำโครงการ” โดย ศูนย์พี่เลี้ยงฯ มรภ.ลำปาง

หากเสียงซบซ่านยังเจือจัวอยู่กับข้อความ “สามห่วง สองเงื่อนไข สี่มิติ” นักเรียนก็ได้เพียงรู้ แต่ไม่ซึมลึกเป็นวิถีของการใช้ชีวิต เพราะนักเรียนทำได้เพียงท่องนิยามของห่วง เงื่อนไข และมิติ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่การจำได้เพื่อคว้าคะแนน O-Net แต่เพื่อการเปลี่ยนโลกทัศน์ให้กระเทือนไปถึงวิถีการใช้ชีวิต ทำอย่างไรนักเรียนจะได้เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนเป็นวิถีชีวิต ? เพาะพันธุ์ปัญญาเชิญร่วมมาหาคำตอบการเป็นครูสอนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากปฏิบัติผ่านการทำโครงการ ตอบโจทย์หัวใจแก่หลายโรงเรียนที่ถูกขับเคลื่อนให้เป็นโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง

ห้อง “การสร้าง PLC Network บนฐาน ICT” โดย ศูนย์พี่เลี้ยง ม.อุบลราชธานี

นักกีฬาที่ซ้อมทุกวันย่อมเป็นผู้เล่นที่ดีที่สุด ย่อมไม่ต่างกับที่ครูคือผู้รู้การทำอาชีพครูดีที่สุด เพราะไม่มีใครอีกแล้วนอกจากครูที่เรียนรู้จากการปฏิบัติหน้าที่อยู่ทุกวัน การพัฒนาครูคือให้ครูแลกเปลี่ยนกระบวนการที่ประสบความสำเร็จของตน ไม่ใช่ฟังถ้อยคำของคนที่ไม่เคยเป็นครู ที่รู้แต่ทฤษฎี ICT ย่อโลกฉันใด การเรียนรู้กันเองย่อมเป็นโอกาส ฉะนั้น ICT เป็นแค่เปลือกที่หุ้มแก่น PLC ทำอย่างไรให้มองทะลุเปลือกไปเห็นแก่นให้ ICT เป็นเครื่องมือที่ทรงพลังของ PLC ในการพัฒนาครูศตวรรษใหม่ หากการรู้จาก Google มีมากกว่าเสียงที่ออกจากปากครู การสร้าง PLC Network บนฐาน ICT จะต้องเป็นมากกว่า “ของเล่น” หรือ “พิธีกรรม” เพาะพันธุ์ปัญญาชวนเรียนรู้การใช้ ICT ให้เกิด PLC ที่พัฒนาครู

ห้อง “จิตตปัญญาศึกษา” โดย ศูนย์พี่เลี้ยงฯ มรภ.ศรีสะเกษ

การศึกษาที่ทำให้ปัญญาภายนอกเติบโตพร้อมปัญญาภายในเติบโตคือเป้าหมายของการศึกษา จิตตปัญญาศึกษา คือเครื่องมือสำคัญ เพราะสร้างปัญญาของจิต เปลี่ยนจิต เปลี่ยนกระบวนการเห็นนักเรียนและบรรยากาศในห้องเรียนแบบใหม่ ห้องเรียนที่ไร้อำนาจที่มีแต่แรงบันดาลใจการใฝ่รู้ใฝ่เรียน จิตตปัญญาศึกษาเปลี่ยนครู ให้ครูเปลี่ยนนักเรียน เปลี่ยนผ่านการสร้างบรรยากาศการเรียนแบบใหม่ โครงการเพาะพันธุ์ปัญญาพบว่ากิจกรรมจิตตปัญญาศึกษาเป็นเครื่องมือมหัศจรรย์ที่หลายคนคาดไม่ถึงขอเชิญมาเรียนรู้การใช้เทคนิคจิตตปัญญาของครูเพื่อพัฒนานักเรียนในโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา

ห้อง “การออกแบบตัวแปรงานวิจัยด้วย Active learning” ศูนย์พี่เลี้ยงฯ ม.มหิดล

Active learning ไม่ใช่กลยุทธ์ที่ทำให้นักเรียนสนุกกับการเรียน แต่ให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุขและสนุก ทำให้นักเรียนร่วมเป็นเจ้าของการสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูต้องเข้าใจจิตการเรีนรู้ของนักเรียนที่หลากหลาย แล้วออกแบบท่ามกลางความหลากหลายนั้น ให้นักเรียนทั้งหมดร่วมเรียนรู้ไปด้วยกัน เพราะเป็นทักษะ การสร้าง active learning ไม่สามารถเรียนจากเอกสารได้ มีเพียงการฝึกฝนเท่านั้น ครูชั้นเทพคือครูที่ฝึกฝนตนเองให้จัดกระบวนการที่ลื่นไหลไปตามพลวัตของสภาพห้องเรียน นักเรียนเรียนรู้การออกแบบงานวิจัยที่มีตัวแปรต่างๆ จากกระบวนการ active learning ได้อย่างไร? ห้องเรียนเพาะพันธุ์ปัญญาห้องนี้มีคำตอบรออยู่

ห้อง “การสร้างโจทย์โครงการฐานวิจัย (RBL)” ศูนย์พี่เลี้ยงฯ ม.พะเยา

เมื่อไม่มีโจทย์ก็ไม่ว่าจะทำอะไร จะเรียนอะไร นักเรียนและครูจำนวนมากจำนนกับการหาโจทย์โครงการฐานวิจัย เริ่มจากกระบวนทัศน์คับแคบว่าโครงการคือทำสิ่งประดิษฐ์ และวิจัยคือการ “ออกไปถามคนอื่น” โครงการฐานวิจัยของ เพาะพันธุ์ปัญญาไม่ใช่ทั้งสองอย่างที่ครูคุ้นเคย ทำอย่างไรให้ครูเข้าใจ RBL ใหม่คือโจทย์ท้าทายการศึกษาไทย ห้องเรียน เพาะพันธุ์ปัญญาห้องนี้จะเป็นสปอตไลท์ส่องกระจ่างให้เห็นโจทย์ในความมืดของการคิดทำโครงการของการศึกษาไทย

ห้อง “การสอนคิดความเป็นเหตุเป็นผล” ศูนย์พี่เลี้ยงฯ มรภ.สุราษฎร์ธานี

โครงการฐานวิจัยแทบไม่สร้างการเรียนรู้ ถ้าเราแยกไม่ออกระหว่าง “เหตุผล” กับ “เหตุ-ผล” งานวิจัยในวงการ การศึกษาถูกเปรียบเทียบว่าเป็นการหาความรู้สมัยก่อนพุทธกาล อยากรู้อะไรก็ออกไปถามเขา เชื่อว่าความรู้ที่อยู่ในผู้อื่น ขาดศรัทธาในศักยภาพการสร้างปัญญาด้วยตนเอง เชื่อเพราะสถิติบอกได้ว่าเชื่อได้ ไม่ใช่การรู้ด้วยตนเองตามหลักกาลาม สสูตร ความคิดที่เข้าใจความเป็นเหตุเป็นผลคือฝ้ายันต์กันผีสถิติที่ครูเคยหวาดกลัว ความคิดแบบเหตุ-ผลเป็นอาวุธสำคัญ ของการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ที่แผ้วถางทางให้นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้เอง การสร้างความคิดเหตุ-ผล เป็นงาน ท้าทายแรกที่โครงการเพาะพันธุ์ปัญญาเอาชนะได้ และจงมือครูและนักเรียนให้กล้าทำงานวิจัยสมัยหลังพุทธกาล

ห้อง “การฝึกทักษะชีวิต บนการสอนโครงการฐานวิจัย” ศูนย์พี่เลี้ยงฯ ม.สงขลานครินทร์

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ทั้งหลายไม่น่ามีทักษะใดสำคัญกว่าทักษะชีวิต เพราะมันเป็นเรื่องของการดำเนินชีวิต ของนักเรียน เรามีหลักฐานมากมายที่ยืนยันว่า เป็นไปไม่ได้ที่นักเรียนเติบโตมาเป็นพลเมืองดีเพียงแค่นี้ได้เรียนวิชาหน้าที่ พลเมือง วิชาศีลธรรม ดังนั้น จึงเป็นไปไม่ได้ที่นักเรียนมีทักษะชีวิตจากการอ่าน ท่องจำความหมายจากหนังสือ ทักษะ ชีวิตเกิดจากการปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์และธรรมชาติรอบตัว โครงการฐานวิจัยที่เปิดโลกทัศน์ของครูและนักเรียนให้เข้าใจ โลกในหลายมิติทำได้อย่างไร ? นักการศึกษาล้วนกำลังหาวิธีประเมินเพื่อทราบความสำเร็จว่าเรารู้ได้อย่างไรว่านักเรียน ของเรามีทักษะชีวิตแล้ว ห้องเรียนเพาะพันธุ์ปัญญาห้องนี้มีกุญแจไขความลับนี้

ห้อง “สะเต็มศึกษาแบบเพาะพันธุ์ปัญญา” โดยหน่วยจัดการกลางโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา

เมื่อการศึกษาไทยสร้างความท้าทายครั้งใหม่ด้วยสะเต็มศึกษา เพาะพันธุ์ปัญญาไม่รับรองที่จะกระโจนเข้าสู่สนาม นี้.... ด้วยมุมมองที่แตกต่างอย่างสิ้นเชิง ห้องเรียนนี้ไม่ต้องการเชื่อว่าใครถูกใครผิด แต่ต้องการบอกว่าเพาะพันธุ์ปัญญา สร้างสะเต็มศึกษาด้วยแนวคิดที่ใช้วิศวกรรมศาสตร์นำอย่างไร ที่สำคัญคือปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผสมกลมกลืน กับสะเต็มศึกษามีความสำคัญอย่างไรกับการเรียนรู้ของนักเรียนที่ต้องเดินคู่ขนานไปกับประเทศไทย 4.0 ขอเชิญผู้ที่ยัง ซ่องอยู่ในความสับสนของสะเต็มศึกษา ให้ลองเปิดใจมาเรียนรู้สะเต็มแบบเพาะพันธุ์ปัญญา แล้วจะรู้ว่าเรามองภาพสะ เต็มศึกษากับการพัฒนานาปัญญามนุษย์อย่างไร